

bestämma den afgäld han i en indirekt beskattning genom den kommunen tillfallande bränvinsförsäljnings-afgiften erlägger, tager jag mig friheten anhålla att denna motion måtte till Särskildt Utskott remitteras.

Stockholm den 24 Januari 1868.

D. Olauson.

N:o 173.

Af Herr D. Olauson: Angående danaarf efter aflidna Hushållerskan Lovisa Skultin.

Uti en vid sistlidne års riksmöte under N:o 78 i denna Kammare af Herr Liss Olof Larsson väckt motion hade framställning derom blifvit gjord, att Kronans rätt till danaarf efter aflidna Hushållerskan Lovisa Skultin måtte eftergifvas till förmån för Rättviks församling, till bildande af en fond för fattiga studerande från församlingen, företrädesvis dem som egna sig åt det presterliga kallet. Denna motion blef på Stats-Utskottets hemställan af Kamrarne lemnad utan afseende, synnerligast sedan anmäldt blifvit, att tvänne syskonbarn af oäkta börd till den aflidna Skultin, nemligen Mathilda och Ulrika Fredrika Hammarbäck, hos Kongl. Maj:t ingifvit underdånig ansökning angående aflåtande af nådig Proposition om deras berättigande att erhålla ifrågavarande arfsmedel, uppgående vid 1866 års slut till 1,583 R:dr 97 öre, samt Utskottet, till hvilket Andra Kammaren återremitterat frågan, på det att Utskottet måtte i öfvervägande taga, huruvida det sednare användningssättet af medlen förtjenade företräde framför det af motionären föreslagna, ansåg sig icke kunna, såsom remissen afsåg, vid det förhållande att framställning om medlens öfverlemnande till systrarna Hammarbäck icke blifvit i grundlagsenlig ordning väckt, för det närvarande derom afgifva yttrande.

Då sålunda denna ärade Kammare, enligt mitt förmenande, helt otvetydigt synes med återremissen af Stats-Utskottets Utlåtande öfver den framställda danaarfsfrågan efter aflidna hushållerskan Skultin hafva haft för afsigt att få utredt, huruvida icke Kronans rätt till danaarvet skulle kunna eftergifvas till förmån för Skultins syskonbarn af oäkta börd Mathilda och Ulrika Fredrika Hammarbäck; och då

vidare Kongl. Maj:t under den 29 sistlidne November i nåder förklarar sig icke kunna lemna nådigt bifall till dessas i underdånighet gjorda ansökning angående detta danaarf; har jag så mycket heldre trott mig böra till den ärade Kammarens behjertande framställa denna ömmande fråga, som jag finner det Riksdagen icke fullt värdigt att under namn af danaarf tilldöma Staten en affidens under svett och möda samlade sparpennning, under det att köttsliga, om ock icke af lagen fullt erkända, slägtingar finnas vid lif, blottställda för den nöd, som armod och aftagande arbetsförmåga föra med sig.

Enligt bifogade prestbetyg från pastorerna i Ramnäs, Skultuna och Westerås är affidna Lovisa Skultin oäkta dotter af pigan Stina Cajsa Hammarbäck, sjelf en syster till pigan Maja Greta Hammarbäck, hvilken åter är moder till Mathilda och Ulrika Fredrika Hammarbäck. Dessa tvänne sistnämnda äro alltså, ehuru af oäkta börd, köttsliga syskonbarn till affidna Lovisa Skultin och befinna sig således, om man frånser den oäkta börden, inom ett bland de närmare slägtled, som lagen tillerkänner arfsrätt.

Svenska Staten har städse visat sig villig att till personer, hvilka till en affiden stå uti mer eller mindre nära förhållanden, afstå den rätt till en utan lagliga arvingar affiden persons qvarlätenskap, som Staten eger i följd af stadgandet om danaarf — ett lagrum, som tydligen tillkommit såsom ett nödfallsstadgande, för att förekomma att sådan qvarlätenskap skulle blifva ingens tillhörighet, och som derföre bör tillämpas och alltid tillämpats endast i det fall att icke någon förefinnes, som till den affidne stode i något slags närmare förhållande. Sålunda hafva danaarf, efter hvad jag hört uppgifvas, flerfaldiga gånger tilldelats personer, som till den affidna endast stått i vänskapsförhållanden eller varit i tillfälle att göra den affidna tjänster. Rättvisa och billighet tala ock för en sådan tolkning, likasom ett strängt fasthållande af Statens rätt till danaarf, eller sådana arfs beräkning såsom en inkomstkälla för Staten skulle å det allmännas sida alstra, så att säga, ett slags intresse af att de särskilda individerna höllos från hvarandra mer eller mindre isolerade, då tvärtom det just ligger i Statens natur och väsende att underhålla och befrämja samband och en liflig samverkan dem emellan.

Det är ur denna synpunkt och med kändedom derom, att en dylik tolkning af stadgandet om danaarf städse skall hafva egt rum, som jag vågar hoppas på bifall till min vördsamma framställning:

att Staten tillkommande danaarf efter i Rättviks församling affidna Hushållerskan Lovisa Skultin måtte efterskänkas till tvänne den affidnas i behof varande syskonbarn af oäkta börd, Mathilda och Ulrika Fredrika Hammarbäck.

Till denna min motion vågar jag tro, att Riksdagen så mycket heldre skall skänka sitt bifall, som den från mindre upplysta tider ärfda villomeningen om oäkta

barns

barns rättslöshet och misskännande deraf, att mellan föräldrar och barn, äfven dem af oäkta börd, ett naturligt samband otvifvelaktigt förefinnes, som nu äfven i lagen blifvit erkänt, i det oäkta barn fått sig beviljad rättighet att åtminstone efter sin moder taga arf — börjat allt mera lemna rum för ett klarare rättsmedvetande och en mera sannt kristlig uppfattning, som låter lagstiftare och folk genomträngas af den sanning att äfven inom den oäkta bördens mellan föräldrar barn och släktingar bör herska och af Staten erkännas och skyddas ett innerligt förhållande af ömse-sidig rätt och pligt, af inbördes kärlek.

I sjelfva verket har ett sådant förhållande, enligt hvad ett särskildt intyg från pastor i Rättvik gifver vid handen, egt rum mellan den afidna och hennes syskonbarn, att de alltid hyst för hvarandra de känslor af tillgifvenhet och bered-villighet till inbördes hjälp, hvilka utgöra skälen och kärnan i allt verkligt slägt-skapsförhållande och hvarmed detsamma äfven, derest dess ursprung icke helgats af Kyrkans välsignelse, odlas till ett sannt kristligt förhållande, men hvarförutan äfven den af Stat och Kyrka erkända familjen endast utgör en falsk och vanskaplig efterhärming af en kärleksfull Försyns skönaste gåfva åt menskligheten.

Genom bifall till denna min vördsamma framställning skall tvänne perso-ners ålderdom betryggas mot de svåraste bekymmer.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1868.

D. Olauson.

N:o 174.

Af Herr D. Olauson: Angående upphäfvande af 43 § i Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse på landet.

Som 43 § af gällande förordning om kommunalstyrelse på landet synes stå i strid mot hvad denna förordning föreskrifver angående ledamotskap i kommunal-
Bih. till Riksd. Prot. 1868. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 9 Häft. 6